

I medfør af Forretningsorden for Inatsisartut §33, stk. 3, nr. 1, fremsætter formanden for delegation for Inatsisartut i Vestnordisk Råd følgende beslutningsforslag:

Forslag til Inatsisartut beslutning om, at Inatsisartut tilslutter sig Vestnordisk Råds rekommandation nr. 4/2023:

Vestnordisk Råd Vestnordisk Råd henstiller til Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut i Grønland og Islands regering at undersøge mulighederne for et øget samarbejde mellem efterskoler i Vestnorden, herunder at undersøge mulighederne for at give eleverne mulighed for at søge økonomiske midler til efterskoleophold.

(Delegationsformand Doris J. Jensen)

Begrundelse:

Det styrker sammenholdet, samarbejdet og forholdet mellem nationer at opleve hinandens lande, kulturer og folk på nært hold. Det er essentielt at styrke og sikre samarbejdet i fremtiden ved at give ungdommen i Vestnorden muligheden for at lære hinanden bedre at kende, da det er Vestnordisk Råds formål at samarbejde om fælles interesser.

Det er meget almindeligt, at unge fra Færøerne og Grønland tager på efterskoleophold i Danmark efter afsluttet 9. klasse i folkeskolen. I dag er der etableret efterskoler på Færøerne og i Grønland. Island har ikke den samme tradition med efterskoleophold.

Der findes imidlertid flere fordele ved at unge i Vestnorden tager på efterskoleophold i et andet vestnordisk land. Dette kan være medvirkende til, at ungdommen vokser op med de vestnordiske lande og befolkningerne i deres bevidsthed, samt at de unge i Vestnorden lærer hinanden at kende rent menneskeligt, sprogligt og kulturelt. Dermed kan et efterskoleophold styrke den fælles identitet, som de vestnordiske lande har gennem fælles kultur og geografi.

NGK-ordningen (Nordatlantisk gymnasieklasse, et samarbejde mellem Danmark, Island, Færøerne og Grønland) om et gymnasieforløb for unge i Nordatlanten har fungeret meget godt og har vist, at et samarbejde mellem de forskellige lande på dette område giver unge mennesker et stort indblik i de andre lande og deres kultur og samfundsforhold generelt.

En af de største udfordringer ved et efterskoleophold i et vestnordisk land er de økonomiske ordninger. I Danmark har elever mulighed for at få tilskud til efterskoleophold i Danmark, også udenlandske elever. En sådan ordning findes ikke på Færøerne og i Grønland, og for at gøre det økonomisk mere attraktivt at søge efterskoleophold i Vestnorden er det nødvendigt med en mulighed for at søge om økonomisk tilskud.

Den færøske ordning er finansieret således, at landet betaler op til 70% af driftsomkostningerne og op til 50% af udgifterne til køb af indbo og undervisningsmateriale samt giver rente- og afdragsfrit lån på op til

50% af værdien af køb af ejendomme osv. Elevens bopælskommune betaler 70% af gennemsnitsudgiften for eleven baseret på driftsomkostningerne for hver enkelt elev i de fem største kommuner.

Vestnordisk Råd anbefaler de vestnordiske regeringer at indgå i et samarbejde om at yde kompensation til efterskoleophold i de vestnordiske lande. Alternativt kan de vestnordiske regeringer eksempelvis etablere efterskoleopholdslegater for ungdommen i Vestnorden, som de unge med bopæl i et af de vestnordiske lande kan søge fra.

Vestnordisk Råd anbefaler de vestnordiske regeringer at indgå i et samarbejde om en mere smidig måde for ungdommen i Vestnorden at deltage i efterskoleophold i de andre vestnordiske lande.